

3. Опитування громадської думки: “Кількість користувачів мережі Інтернет за 2013–2014 рр. [Електронний ресурс] // Фонд Демократичної ініціативи веб-портал. – Режим доступу : <http://www.dif.org.ua/ua/polls/2015a/-elennja-.htm>

4. Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів [Електронний ресурс] : Указ Президії УСРСР від 21.08.1987 р. / ЛІГАЗАКОН веб-портал. – Режим доступу : http://www.search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/P874452.html

5. Про судову практику в справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів від 26 квітня 2002 р. № 4 [Електронний ресурс] : Постанова Верховного Суду України // Офіційний сайт ВРУ веб-портал. – Режим доступу : <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-02>

6. Как в Днепропетровске торгуют спайсами [Електронний ресурс] / Редакція тижневика “Зоря” веб-портал. – Режим доступу : <http://www.zorya.org.ua/glavnoe/neulovimyiy-sprays-kak-v-dnepropetrovske-torguyut-sinteticheskimi-narkotikami-22609.html>

7. Драган Г. Н. Наркомания и наркобизнес: Выявление и пресечение незаконного оборота наркотических средств и психотропных веществ / Г. Н. Драган, Б. Ф. Калачев. – М. : Новый юрист, 1998.

8. Большой юридический словарь / под ред. А. Я. Сухарева, В. Е. Крутских. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2004. – 704 с.

9. До чого призводить застосування наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів або одурманюючих речовин [Електронний ресурс] / Наркодопомога веб-портал. – Режим доступу : <http://www.narko-pomosh.ru/k-chemu-privodit-upotreblenie-narkotikov>

10. Уголовное право. Особенная часть / отв. ред. И. Я. Козаченко, Г. П. Новоселова. – М. : Норма, 2008. – 1008 с.

11. Мирошниченко Н. А. Квалификация незаконных действий с наркотическими средствами / Мирошниченко Н. А. – Одесса : ОГУ, 2000. – 206 с.

УДК 343.13

Н. О. Гольдберг, викладач
кафедри спеціально-правових дисциплін
Нікопольського факультету Національного
університету “Одеська юридична академія”

ЗНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЇ З ТРАНСПОРТНИХ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ МЕРЕЖ: ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ

Проаналізовано зміст негласних слідчих (розшукових) дій, пов’язаних із втручанням у приватне спілкування, а саме зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж. Конкретизуються загальні вимоги до проведення зазначеної дії та недопущення обмеження конституційних прав і свобод особистості.

Ключові слова: негласна слідча (розшукова) дія; телекомунікаційна мережа; права і свободи людини; зняття інформації; телефонні розмови; особисте життя.

© Н. О. Гольдберг, 2015

This article analyzes the content of undercover investigative (detective) actions associated with interference with privacy rights, namely the interception of telecommunications transport networks.

Key words: tacit investigative (detective) action; telecommunications network; human rights and freedoms; removal of information; phone calls; personal life.

Постановка проблеми. Негласні слідчі (розшукові) дії через негласний характер, залучення до їх здійснення конфіденційного сприяння окремих осіб традиційно є не тільки предметом пильного інтересу, але й дискусій щодо допустимості їх засобів і методів, моральної спроможності. Враховуючи, що в процесі цих дій неминує зачіпаються права і свободи особистості незалежно від того, чи торкається це інтересів особи під час негласних слідчих (розшукових) дій, чи мають ці заходи нейтральний характер або ж вони спрямовані на викриття цієї особи у вчиненні злочину, виникає питання й щодо відповідності нормативних правових актів, які регламентують цю проблематику.

Зважаючи на наявність певних обмежень прав і свобод особистості, обумовлених негласністю діяльності, складністю сприйняття й оцінки ступеня обмеження суб'єктивних прав, дотримання законності у сфері проведення негласних слідчих (розшукових) дій має особливу гостроту і значення.

Нині злочинність в Україні набуває все більших масштабів, з'являються нові види злочинів, які здебільшого є тяжкими та особливо тяжкими, тому потрібно вдосконалювати досудове розслідування. З прийняттям Кримінального процесуального кодексу (КПК) України з'явився новий процесуальний інститут – негласні слідчі (розшукові) дії. Він регулює використання досягнень науково-технічного прогресу в слідчій діяльності. Недосконалість правових норм, наявність законодавчих прогалин зумовлює необхідність осмислення організації зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізу теоретичних та практичних питань прослуховування телефонних розмов присвячено дослідження О. Я. Баєва, В. І. Галагана, Є. С. Дубоносова, В. М. Жуковського, В. З. Лукашевича, В. С. Машкова, В. М. Тертишника, С. А. Шейфера та ін. Розробки цих теоретиків і практиків більшою мірою присвячено прослуховуванню та запису телефонних переговорів як різновиду оперативно-розшукової діяльності.

Мета статті – розвиток положень, кримінально-процесуальних засад провадження зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, формулювання рекомендацій для ефективного проведення негласної слідчої (розшукової) дії.

Виклад основного матеріалу. Одним із основних прав людини є передбачене ст. 31 Конституції України право на таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, що передбачає заборону для будь-кого без згоди людини, яка направляє або отримує листи, спілкується по телефону, факсу або за допомогою інших засобів, знайомитися з листуванням особи, прослуховувати її телефонні розмови, а також розголошувати отримані відомості.

Цілком зрозуміло, що інформацію, отриману шляхом такого негласного втручання, можна визначити як конфіденційну. Термін “конфіденційність” походить від латинського “confidentia”, що в перекладі означає “довіра”. Отже, якщо йдеться про конфіденційну інформацію, то вона характеризується такими ознаками: довірча, секретна, не підлягає розголошенню [1, 26]. Конфіденційна інформація – це відомості, які перебувають у володінні, користуванні або розпорядженні окремих фізичних чи юридичних осіб і поширюються за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов [2].

Право на конфіденційність кореспонденції було прийнято в міжнародному праві з 1948 р. Загальна декларація ООН з прав людини та Європейська конвенція про захист прав людини й основоположних свобод прямо вказують на конфіденційність особистої кореспонденції. Ст. 12 Загальної декларації проголошує: “Ніхто не може зазнавати безпідставного втручання у його особисте і сімейне життя, довільного посягання на недоторканність його житла, таємницю його кореспонденції або на його честь і репутацію. Кожна людина має право на захист закону від такого втручання або таких посягань.”

Так, ст. 8 (1) Європейської конвенції чітко встановлює, що “кожна людина має право на повагу її приватного і сімейного життя, свого житла і таємниці її кореспонденції”.

Європейська конвенція визначає межі цього права чіткіше. Ст. 8 (2) свідчить: “Не допускається втручання державних органів у здійснення цього права, крім випадків, коли це передбачено законом і необхідно в демократичному суспільстві в інтересах державної безпеки, громадського порядку чи економічного добробуту країни, для підтримки порядку і запобігання злочинам, захисту здоров’я і моралі або захисту прав і свобод інших осіб.”

Нині Україна прагне становлення як невід’ємної частини загальноєвропейської правової сім’ї, що потребує приведення національного законодавства до європейських стандартів.

Зацікавленість сучасної Української держави в отриманні конфіденційної інформації не тільки про її громадян переважає над вимогами внутрішнього законодавства і міжнародних договорів у сфері захисту прав людини. Це стосується не тільки України.

Французький парламент прийняв Закон про недоторканність кореспонденції, яка передавалася засобами комунікації. Згідно з цим Законом передбачається двостороння система прослуховування телефонних розмов, яка ведеться на підставі вказівки судової влади в кримінальному провадженні. Французький Закон зазначає, що прослуховування телефонних розмов можливо в кримінальному провадженні, в якому відповідальність за злочин передбачено у вигляді тримання під вартою на строк понад два роки й більше. Ці операції має контролювати суддя чи офіцери судової поліції, які підконтрольні йому. Рішення судді виносяться в письмовій формі й не підлягає оскарженню. Інформація, яка отримується, фіксується на електронних носіях за хвилинами та зберігається на папері в запечатаному вигляді. Тобто суддя або підконтрольні офіцери судової поліції мають переписувати інформацію, необхідну для справи, на папір, а електронні носії знищуються.

Німеччина – це одна з країн, норми якої щодо прослуховування телефонних розмов були схвалені Європейським судом з прав людини. 13 серпня 1968 р. Бундестаг прийняв закон, що описує правила, яких має дотримуватись німецька влада під час установаження прослуховування телефонних розмов та перегляду поштових відправлень.

Регулювання прослуховування телефонних розмов у Швейцарії досить неоднозначне. До середини 1960-х рр. прослуховування не мало ніякого контролю. І тільки з прийняттям Кримінального кодексу (КК), а саме ст. 179, яка передбачає “офіційні заходи нагляду”, питання прослуховування розмов законодавчо врегулювалося. Вважається, що порушення таємниці поштових і телекомунікаційних повідомлень не підлягають переслідуванню, якщо воно здійснено під час виконання законних повноважень і суддя видав на це дозвіл. Дозвіл на прослуховування телефонних розмов можливий, по-перше, коли скоєно тяжкий злочин і, по-друге, коли без перехоплення телефонних повідомлень розслідування можна натрапити на певні труднощі або інші заходи розслідування виявляться марними.

Так, у чинному КПК України перелік негласних слідчих (розшукових) дій (далі – НСРД) міститься у гл. 21 “Негласні слідчі (розшукові) дії”. Різновидом НСРД, які впливають на приватне спілкування, є зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж.

Ст. 263 КПК передбачає можливість негласного отримання інформації у вигляді знаків, сигналів, письмового тексту, зображень, звуків, повідомлень будь-якого виду, яка передається засобами телекомунікацій (електрозв’язку).

Ст. 1 Закону України “Про телекомунікації” передбачає зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, тобто мереж, що забезпечують передавання знаків, сигналів, письмового тексту, зображень та звуків або будь-яких повідомлень між підключеними до неї телекомунікаційними мережами доступу [3]. Згідно з ч. 2 ст. 39 цього ж Закону оператори та провайдери, що надають телекомунікаційні послуги, мають зберігати таку інформацію (про розмови суб’єкта) і надавати її у визначених законом випадках. Тобто суб’єктам телекомунікаційних послуг слід охороняти конфіденційні персональні дані тих розмов. Вважаємо, що під конфіденційними персональними даними та розмовами слід розуміти необхідність забезпечення операторами, провайдерами, які мають доступ до персональних даних та інформації про розмови суб’єктів, недопущення їх поширення без згоди суб’єкта персональних даних або ж іншої законної підстави. Ст.1 Закону України “Про телекомунікації”, називаючи основні терміни, не дає визначення персональним даним та розмовам. Вважаємо за потрібне законодавче закріплення загального терміна, що в повному обсязі відповідає міжнародним нормам у сфері захисту прав особистості й допускає вимушене втручання в рамках кримінального провадження.

Зміст цієї НСРД регулює Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні [4], а саме пп. 1.11.5.1, згідно з яким зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж поділяється на:

– контроль за телефонними розмовами, що полягає в негласному проведенні із застосуванням відповідних технічних засобів, у тому числі становлених на транспортних телекомунікаційних мережах, спостереження, відбору й фіксації змісту телефонних розмов, іншої інформації та сигналів (SMS, MMS, факсимільний зв’язок, модемний зв’язок тощо), які передаються телефонним каналом зв’язку, що контролюється;

– зняття інформації з каналів зв’язку, що полягає в негласному одержанні, перетворенні та фіксації із застосуванням технічних засобів, у тому числі встановлених на транспортних телекомунікаційних мережах, у відповідній формі різних видів сигналів, які передаються каналами зв’язку мережі Інтернет, інших мереж передачі даних, що контролюються.

Розглядаючи зазначені нормативно-правові акти, можна дійти висновку, що немає чіткого закріплення фактичних підстав для проведення такої НСРД, як зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж.

На нашу думку, такими фактичними підставами для зазначеної слідчої дії може бути необхідність отримання даних, які б дали можливість слідчому з’ясувати, чи має особа відношення до вчиненого злочину, чи вчиняла вона його особисто, а також отримати інформацію про злочини, які вже вчинені, якщо інакше отримати інформацію неможливо.

Не менш важливе питання про те, щодо кого можна здійснювати контроль за розмовами та про зняття інформації з каналів зв’язку, адже в КПК та в Інструкції немає

суб'єктів, які мають такий процесуальний статус. Допускається зняття інформації щодо підозрюваного, обвинуваченого, їх співрозмовників, інших осіб: очевидців та інших осіб, які мають інформацію про злочин, факт його вчинення, учасників або інші відомості, які мають значення для встановлення обставин злочину. Але існують певні обмеження щодо таких осіб.

Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції та застосування інших заходів, що відповідно до закону обмежують права і свободи народного депутата України, допускаються лише тоді, коли Верховна Рада України дала згоду на притягнення його до кримінальної відповідальності, якщо іншими способами одержати інформацію неможливо (ч. 3 ст. 80 Конституції України, ст. 27 Закону України "Про статус народного депутата України").

Прослуховування телефонних розмов, особистий обшук судді, а так само огляд, виймка його кореспонденції, речей і документів можуть провадитись тільки за вмотивованим рішенням суду, а також за згодою судді в разі прийняття головою відповідного суду рішення про вжиття спеціальних заходів забезпечення безпеки.

Якщо спільно з особою, телефонні переговори якої прослуховувати дозволено, користуються телефоном члени її сім'ї або інші особи, то судові рішення про прослуховування було б незаконним. Таке рішення дозволяло б прослуховувати переговори не лише підозрюваного (обвинуваченого) члена сім'ї, але й особи, захищеної від прослуховування. Ці питання також слід вирішити та закріпити в КПК.

Обмеження конституційних прав і свобод особи, пов'язане з втручанням у приватне спілкування, можливе на підставі ухвали слідчого судді, прийнятої в порядку, передбаченому ст. 246, 248, 249 КПК, що є юридичною підставою для зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж.

Згідно зі ст. 247 КПК розгляд клопотань здійснюється головою чи за його визначенням іншим суддею Апеляційного суду Автономної Республіки Крим, апеляційного суду області, міст Києва та Севастополя, у межах територіальної юрисдикції якого перебуває орган досудового розслідування.

У ст. 32 КПК зазначається, що кримінальне провадження щодо обвинувачення судді у вчиненні кримінального правопорушення не може здійснюватись тим судом, у якому обвинувачений обіймає чи обіймав посаду судді. Тому доречно було б ст. 247 КПК доповнити частиною, а саме: розгляд клопотань про проведення НСРД стосовно судді має здійснюватися слідчим суддею апеляційної інстанції поза межами територіальної юрисдикції органу досудового розслідування, який здійснює досудове розслідування.

Клопотання на отримання такого дозволу має право подати прокурор або слідчий за погодженням прокурора. У випадках, коли прокурор не погоджується зі слідчим щодо проведення даної НСРД, слідчий має право на підставі ст. 311 КПК оскаржити таке рішення. Скарга слідчого подається до прокуратури вищого рівня щодо прокуратури, в якій обіймає посаду прокурор, рішення котрого оскаржується. Але редакція ст. 40 КПК не передбачає повноваження слідчого оскаржувати рішення прокурора до прокуратури вищого рівня щодо провадження слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. Виходячи з цього, вважаємо за доцільне доповнити цю статтю таким повноваженням.

У клопотанні на отримання дозволу зазначаються: найменування кримінального провадження та його реєстраційний номер; короткий виклад обставин злочину, у зв'язку з розслідуванням якого подається клопотання; правова кваліфікація злочину із

зазначенням статті (частини статті) КК України; відомості про особу (осіб), місце або річ, щодо яких необхідно провести НСРД; обставини, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні злочину; вид негласної слідчої (розшукової) дії та обґрунтування строку її проведення; обґрунтування неможливості отримання відомостей про злочин та особу, яка його вчинила, в інший спосіб; відомості залежно від виду НСРД про ідентифікаційні ознаки, які дозволять унікально ідентифікувати абонента спостереження, телекомунікаційну мережу, кінцеве обладнання тощо; обґрунтування можливості отримання під час проведення негласної слідчої (розшукової) дії доказів, які самостійно або в сукупності з іншими доказами можуть мати суттєве значення для з'ясування обставин злочину або встановлення осіб, які його вчинили.

До клопотання слідчого, прокурора додається витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо кримінального провадження, у рамках якого подається клопотання.

На вимогу слідчого судді можуть надаватися також інші матеріали, що стосуються підстав проведення НСРД, за винятком даних про осіб, які залучені в організовані злочинні групи, про штатних негласних співробітників органів і про осіб, які сприяють їм на конфіденційній основі, про організацію й тактику проведення такого заходу. Адже такі особи мають бути представлені слідчому судді тільки в разі здійснення ним перевірки результатів негласного заходу, що обмежує конституційні права і свободи особистості.

У розгляді клопотання слідчий суддя з'ясовує такі питання: чи клопотання узгоджене з компетентним суб'єктом; чи існують підстави для проведення певного заходу; чи аргументовано особою, яка подає клопотання, неможливість отримання інформації, яка необхідна для виконання завдань досудового провадження, іншим способом, тобто неможливість отримання інформації без обмеження конституційних прав і свобод людини та громадянина.

Розглянувши клопотання, слідчий суддя виносить одну з ухвал: про проведення щодо конкретної особи негласної слідчої дії, яка обмежує його конституційні права і свободи; про відмову в наданні дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії.

Відмова в наданні дозволу не перешкоджає повторному зверненню з новим клопотанням про надання такого дозволу. Не допускається повторного розгляду клопотань одним і тим самим суддею щодо обмеження конституційних прав і свобод особистості згідно з ч. 1 ст. 76 КПК.

Ухвала слідчого судді про дозвіл на проведення НСРД має відповідати загальним вимогам судових рішень, а також містити відомості про: прокурора, слідчого, який звернувся з клопотанням; злочин, у зв'язку із досудовим розслідуванням якого виноситься ухвала; особу (осіб), місце або річ, щодо яких необхідно провести НСРД; вид НСРД та відомості залежно від її виду про ідентифікаційні ознаки, які дозволять унікально ідентифікувати абонента спостереження, телекомунікаційну мережу, кінцеве обладнання тощо. Такими ознаками можуть бути: номер абонента в телефонній мережі загального користування; міжнародний ідентифікаційний номер мобільного терміналу (IMEI); міжнародний ідентифікаційний номер мобільного абонента (IMSI). Для зняття інформації з мережі Інтернет – це адреса електронної пошти; адреса в мережі передачі даних з комутацією пакетів, у тому числі IP-адреса; апаратна адреса пристрою, приєднаного до мережі (MAC-адреса) [5]; строк дії ухвали.

Строк дії ухвали не може перевищувати двох місяців, але він може бути подовжений і не може перевищувати максимальний строк досудового розслідування. Вважаємо, що не закріплено законодавчу процедуру подовження строку на втручання в приватне спілкування. Виходячи зі змісту ст. 246 КПК, можна дійти висновку, що такий вид

НСРД можливо провести в строк до 18 місяців. Яку ж кількість інформації можна отримати за цей період. Цілком закономірно постає питання: яким же чином потрібно обробляти цю інформацію, який порядок її знищення? Ст. 255 КПК передбачає, що рішення про знищення відомостей, предметів і документів приймає прокурор. Чи не перевантажує прокурора такий одноосібний процес прийняття рішення? На превеликий жаль, правове регулювання НСРД не передбачає вирішення цих питань, а тому вони залишаються відкритими й актуальними.

Закон визначає, що у виняткових невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та запобіганням учиненню тяжкого або особливо тяжкого злочину, передбаченого розділами I, II, VI, VII (ст. 201 та 209), IX, XIII, XIV, XV, XVII Особливої частини КК України, НСРД може бути розпочато до постановлення ухвали слідчого судді за рішенням слідчого, узгодженого з прокурором, або прокурора. У такому випадку прокурор зобов'язаний невідкладно після початку такої НСРД звернутися з відповідним клопотанням до слідчого судді для отримання дозволу.

На наш погляд, таке формулювання дає можливість провести будь-яку НСРД, навіть зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж. Адже в КПК не визначено перелік випадків, які визнаються невідкладними, та кожна особа, на яку покладається здійснення такої дії, по-своєму їх розуміє. Навіщо отримувати судові рішення (ухвали) про проведення НСРД, пов'язаної із втручанням у приватне спілкування, якщо вона вже проведена. На нашу думку, краще було б зазначити: слідчий суддя перевіряє законність ужитого заходу та може визнати отримані фактичні дані недопустимими, якщо виникає питання про використання їх як докази у кримінальному провадженні.

Цілком зрозуміло, що під час зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж можна отримувати інформацію, яка стосується не тільки кримінального провадження, але й особистого характеру. Така інформація не підлягає розголошенню. Тобто особа, яку прослуховували, має право на отримання протоколу, крім відомостей, які становлять таємницю. Позитивним моментом у новому КПК, на наш погляд, є законодавче закріплення необхідності інформувати особу, щодо якої проводилися такі заходи, але обов'язково після їх закінчення. Це дає змогу вимагати компенсацію шкоди за неправомірні заходи, а також визнання доказів недопустимими. Якщо ж у нашій державі траплятимуться випадки оскарження неправомірних дій правоохоронних органів під час проведення НСРД, то особи, які їх проводять і дають дозвіл на їх проведення, нестимуть відповідальність. Це спонукатиме їх більш об'єктивно, конструктивно ставитись до мети, відповідальніше з'ясовувати обставини, враховуючи права і свободи особи.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Єдиний спосіб забезпечення прав і свобод особистості – це встановлення процедури проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Ототожнюючи законодавче регулювання українського законодавства щодо зняття інформації з каналів зв'язку з міжнародними стандартами, можна дійти висновку, що Україна на шляху до позитивних змін. На наш погляд, можна виділити такі гарантії недопущення безпідставного обмеження прав і свобод особи під час зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, а саме: проводиться у випадках, якщо відомості про злочин та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в інший спосіб (ч. 2 ст. 246 КПК); проведення здійснюється виключно у кримінальному провадженні щодо тяжких або особливо тяжких злочинів (ч. 2 ст. 246 КПК); рішення про проведення приймає слідчий суддя за

клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором (ч. 3 ст. 246 КПК); слідчий зобов'язаний повідомити прокурора про прийняття рішення щодо проведення дій, які є втручанням у приватне спілкування, та отримані результати (ч. 3 ст. 246 КПК); зміст інформації, що передається особами через транспортні телекомунікаційні мережі, з яких здійснюється зняття інформації, підлягає збереженню (ст. 266 КПК), а також інформація, отримана в результаті зняття інформації з мереж, не підлягає розголошенню (ч. 1 ст. 254 КПК); інформація, яка отримується, має бути зафіксована в протоколі, а особи, які мають право на ознайомлення з ним, попереджаються про кримінальну відповідальність за розголошення отриманої інформації (ч. 2 ст. 254 КПК та ст. 290 КПК); з таких протоколів забороняється робити копії (ч. 3 ст. 255 КПК); особи, щодо яких здійснюється прослуховування, мають бути письмово повідомлені прокурором або за його дорученням слідчим про такі дії (ч. 1 ст. 253 КПК) та попереджені про факт втручання протягом дванадцяти місяців з дня припинення таких дій, але не пізніше звернення до суду з обвинувальним актом (ч. 1 ст. 253 КПК); здійснення зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж покладається на уповноважені підрозділи органів внутрішніх справ та органи безпеки, але вони не мають права здійснювати у кримінальному провадженні зазначені процесуальні дії з власної ініціативи або ж звертатися за отриманням дозволу до слідчого судді або ж прокурора (ч. 2 ст. 41 КПК).

Безперечно, українське законодавство має певні прогалини щодо зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, але ж воно найбільше відповідає тим стандартам, які встановлені Європейським судом з прав людини. По-перше, як бачимо, встановлена законодавча процедура проведення зазначених дій, по-друге, прослуховування або ж зняття інформації мають бути здійснені на підставі ухвали слідчого судді, а також визначено максимальний термін втручання у приватне спілкування.

Список використаних джерел:

1. Малига В. А. “Конфіденційність” та “професійна таємниця” як юридичні категорії: зміст та співвідношення / В. А. Малига, В. Л. Станкевич // Європейські перспективи. – 2012. – № 4 (1). – С. 24–32.
2. Про інформацію : Закон України від 02 жовтня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. – № 48. – Ст. 650.
3. Про телекомунікації : Закон України від 18 листопада 2003 р. № 1280-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 6. – Ст. 39.
4. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : наказ Генеральної прокуратури України, МВС, СБУ, Адміністрації Державної прикордонної служби України, МФ, МЮ від 16.11.2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5.
5. Про затвердження Ліцензійних умов провадження діяльності у сфері телекомунікацій з надання послуг фіксованого міжнародного, міжміського, місцевого телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку : наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 17.06.2004 р. № 132.